

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการวิจัยในระยะต่อไปมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยได้ใช้กระบวนการ Focus group และ การวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพที่แท้จริงของกลุ่มท่องเที่ยวต่อแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ให้ยั่งยืน

การวิจัยพบว่า จากการศึกษาที่จังหวัดเชียงใหม่ได้ถูกก่อตั้งมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ที่มีความโดดเด่น โดยเฉพาะโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม สิ่งปลูกสร้าง วัดวาอาราม ตลอดจนข้าวของเครื่องใช้ของคนในสมัยโบราณที่ได้ตกทอดและสืบทอดกันมาโดยมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ สิ่งเหล่านี้ได้ส่งเสริมให้จังหวัดเชียงใหม่กลายเป็นเมืองที่มีผู้คนจากทั่วสารทิศมีความสนใจและแวะเข้ามาเยี่ยมชม ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนโบราณสถาน โบราณวัตถุและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ของเมืองเชียงใหม่ จนทำให้เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก การศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาบริบทการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของ จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมาย ลักษณะของบริบทการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา เรื่องราวของเหตุการณ์สำคัญในอดีตของชุมชน เช่น การก่อตั้งเมือง วิถีชีวิตของคนในชุมชน ในอดีตเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สภาพ

ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนในสมัยโบราณโดยพิจารณา และวิเคราะห์จากซากของโบราณวัตถุ การรับอารยธรรมของจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้จากการศึกษา กรณีตัวอย่างการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของจังหวัดเชียงใหม่ สามารถวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของจังหวัด เชียงใหม่ ประกอบด้วย

1) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการองค์กร พบว่ากลุ่มมีจุดแข็ง คือ มีการจัดตั้ง ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีความชัดเจน และมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนจุดอ่อน ที่พบ คือ ขาดการกระจายอำนาจอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคืออำนาจหน้าที่กระจุกตัวอยู่ที่เฉพาะ ประธานชุมชนเท่านั้น และสมาชิกขาดการติดต่อประสานงานอย่างสม่ำเสมอ

2) ศักยภาพการบริหารจัดการด้านการให้บริการ พบว่ามีจุดแข็ง คือชุมชนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สามารถดึงเอา สถานที่สำคัญ ทางประวัติศาสตร์มาสร้างเป็นจุดหมาย ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นภายในชุมชนได้ อีกทั้งชุมชนการท่องเที่ยวมีความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชนได้ ส่วนจุดอ่อนที่พบคือ ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขาดทักษะและความรู้ในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารให้นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ และชุมชนขาดความรู้ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเผยแพร่การท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์

3) ศักยภาพการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี พบว่ากลุ่มมีจุดอ่อน คือ ขาด ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการท่องเที่ยว ขาดความรู้ทางด้านการ บัญชี รายรับ-รายจ่าย ของการท่องเที่ยว และยังขาดความรู้ในการแยกประเภทหมวดหมู่ ของการ ทำบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมถึงปัญหาการใช้เงินทุนอย่างไม่มีประสิทธิภาพ พิจารณา จากผลกำไรของโครงการท่องเที่ยวที่ขาดทุนถึงปีละ 462,140 บาท เนื่องจากต้นทุนการประชาสัมพันธ์ โครงการด้านสื่อสารสนเทศที่สูงมาก

สำหรับการวิเคราะห์ศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า การท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ยังมีจุดอ่อน คือชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อน และการผลักดัน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมักจะคอยรับ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น ทั้งนี้ชุมชนมีความแตกแยกทางด้านความคิดเกี่ยวกับการ จัดสรรผลประโยชน์ และรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใดบ้าง หรือแม้แต่ผู้นำชุมชนบางรายยังขาดความสนใจในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของชุมชนในการ พัฒนาการท่องเที่ยว จึงเป็น โอกาสที่หน่วยงานภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุนการ

ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวและทำนุบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

จากบริบทและศักยภาพของกลุ่มที่วิเคราะห์เห็นได้ว่าด้วยศักยภาพของกลุ่มการท่องเที่ยวที่เป็นอยู่หากจะพัฒนาต่อไปให้เกิดความยั่งยืนแล้ว กลุ่มท่องเที่ยวต้องแก้ไขจุดอ่อนและพัฒนากลุ่มตามจุดแข็งและโอกาสที่ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้การสนับสนุน โดยเฉพาะความรู้ในการประกอบธุรกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าถึงลูกค้าด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างทั่วถึง จึงจะทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อยู่รอดได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้ทำการศึกษาการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวสำหรับการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวโดยการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้กับบุคคลที่สนใจ อันจะก่อให้เกิดนวัตกรรมและความรู้ควบคู่กับการศึกษาด้านประวัติศาสตร์เชิงท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้ถึง 6 ชุมชน ได้แก่

1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่าตาล ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 2) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลถ้ำช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 3) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางห้วยลาน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 4) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และ 6) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านต้นหนน้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีซึ่งเป็นนวัตกรรมดังกล่าวไปใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเป็นการแก้ไขปัญหของการดำเนินงาน อีกทั้งหากบูรณาการทำงานร่วมกับภาครัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวด้วยแล้ว ก็จะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

5.2 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของจังหวัดเชียงใหม่ มีศักยภาพที่ค่อนข้างสูงในด้านการบริหารจัดการองค์กรและการให้บริการ เนื่องจากมีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์และความได้เปรียบทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552) ที่ได้ส่งเสริมให้ชุมชนได้ดำเนินการมีส่วนร่วมกับภาครัฐมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ถึงศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งได้ผลการวิจัยว่า ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับงานวิจัยการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของ ธรรมบุญ เนียมหอมและภานุวัฒน์ ภักดีวงศ์ (2542)

และส่วนใหญ่ชุมชนจะเน้นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเป็นหลัก เช่นเดียวกับงานของ นาวินท วาดสันนัถ (2545) และงานของ อีราวัฒน์ ชมระกา (2550) สำหรับการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ คือ ความไม่มีศักยภาพด้านการจัดการการเงินของกลุ่มท่องเที่ยว พิจารณาได้จากผลกำไรสุทธิที่ขาดทุนถึงปีละ 462,140 บาท เนื่องจากต้นทุนการประชาสัมพันธ์โครงการด้านสื่อสารสนเทศที่ค่อนข้างสูง ดังการศึกษาของวิระศักดิ์ สมยานะ (2556) ดังนั้นแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จึงมีลักษณะที่คล้ายกับข้อเสนอแนะของ ปวีณา ทองบุญยัง (2555) ที่ได้เสนอไว้ว่าการวิจัยครั้งนี้จึงได้ใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อสารสนเทศเพื่อการศึกษา ร่วมกับชุมชนในการผลิตสื่อการศึกษาในรูปแบบวีดิทัศน์ได้ถึง 6 ชุมชน จนเกิดนวัตกรรมสื่อเทคโนโลยีที่เป็นรูปธรรม ใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้ด้วยชุมชนเอง สามารถลดต้นทุนการประชาสัมพันธ์และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานมากขึ้น และหากมีการบูรณาการในโครงการนี้ร่วมกับองค์กรชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชนในระยะต่อไป จะทำให้การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ประสบความสำเร็จได้ในระยะยาว ซึ่งการศึกษาระยะต่อไปจะเน้นการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรชุมชนให้มากขึ้น ให้เกิดผลลัพธ์ของการวิจัยที่เป็นมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป